หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ที่มาของปัญหา

การเรียนภาษานั้น ผู้เรียนไม่สามารถจะเรียนได้สำเร็จเพียงด้วยการ "คิด" ถึงมัน* หากแต่ต้องพยายามฝึกพูดเพื่อก่อนิสัยการพูดให้เกิดขึ้นกับตน ทั้งนี้ เพราะเราถือว่าการพูดนั้นคือภาษา การพูดคือการกล่าวถ้อยคำและประโยคต่าง ๆ ที่สื่อความหมายออกมาได้อย่างคล่องแคล่วจนเป็นนิสัย เราต้องถามตนเองว่า ที่เราสามารถพูดภาษาของเราได้คล่องแคล่วโดยไม่ติดขัดนั้น เราทำอย่างไร จากการพิจารณาอย่างถ่องแท้จะเห็นว่า การที่เราสามารถพูดได้คล่องแคล่วชัดเจนนั้น เพราะเราไม่ได้ "คิด" ถึงมันเพียงอย่างเดียว หากแต่ได้ฝึกพูด ถูกบ้างผิดบ้าง เลียนแบบจากเสียงที่เราได้ยินครั้งแล้วครั้งเล่า จึงสามารถพูดถ้อยคำต่าง ๆ ได้ชัดเจนอย่างนั้น

การเรียนภาษาใด ๆ ที่ไม่ใช่ภาษาของตน ผู้เรียนจะต้องดำเนินแบบตามที่ตนเองเรียนพูดสมัยเป็นเด็กให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ การเรียนดังกล่าวนี้อาจทำได้ โดยให้ชาวต่างประเทศเจ้าของภาษาที่เรากำลังจะเรียนพูดภาษาของเขา แล้วเราฟังและเลียนเสียงตามให้ถูกต้องที่สุด เพียงวันละเล็กวันละน้อย สิ่งที่เขาพูดออกมาก็จะชินหูเรา ทำให้เราเข้าใจความหมายของคำพูดของเขา และสามารถพูดแสดงความคิดของเรากลับไปให้เขาเข้าใจสิ่งที่เราพูดได้

แต่สภาพการเรียนดังกล่าวข้างต้นไม่ใช่จะหาได้ง่าย ๆ เราจะเรียนภาษาอังกฤษโดยให้ชาวอังกฤษมาอยู่กับเราตลอดเวลา หรือเราไปอยู่กับชาวอังกฤษตลอดวันนั้นเป็นไปได้ยาก ในชีวิตประจำวันเรามักคลุกคลีกับเพื่อนที่พูดภาษาของเราตลอดเวลา แม้ในเวลาเรียนภาษาต่างประเทศ ส่วนมากก็เป็นอาจารย์ไทยมาทำการสอน บางท่านพูดภาษานั้นได้ใกล้เคียง

---

* William G. Moulton, Study Hints for Language Students (New York: Houghton Mifflin Company, 1958) หน้า ๙

บางท่านก็พูดห่างไกลจากที่เจ้าของภาษาพูดกัน เมื่อเป็นเช่นนี้ก็เกิดมีปัญหาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศขึ้น จะมีวิธีใดจึงจะทำให้เราได้เรียนพูดภาษานั้นได้ใกล้เคียงกับวิธีที่เราหัดพูดภาษาของเราสมัยเป็นเด็กมากที่สุด

ได้มีผู้ตอบคำถามนี้ด้วยการสร้างสภาพการเรียนการสอนขึ้นแบบหนึ่ง คือ ให้ผู้เรียนได้คลุกคลีเพื่อให้คุ้นกับเสียงเจ้าของภาษาที่ตนต้องการเรียนมากที่สุด โดยทำการบันทึกเสียงที่เจ้าของภาษาพูด ในลักษณะต่าง ๆ กัน แล้วมาเปิดให้ผู้เรียนฟังหรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเปิดฟังตามที่เขาต้องการ แล้วฝึกพูดตาม สภาพการเรียนแบบนี้ ต้องใช้ห้องเรียนเอกเทศ มีอุปกรณ์การสอนในด้านการพูดและการฟังครบบริบูรณ์ เราเรียกห้องชนิดนี้ว่า "ห้องปฏิบัติการภาษา"

ห้องปฏิบัติการภาษาเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถจะช่วยฝึกนิสัยการพูดและช่วยให้เกิดการเรียนรู้ภาษาได้ หากแต่ต้องอาศัยครูคอยควบคุมดูแลนักเรียน ควบคุมการฟัง การพูด และการออกเสียงอย่างใกล้ชิด ครูผู้นี้มีบทบาทสำคัญมากในการบริหารห้องปฏิบัติการภาษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ห้องปฏิบัติการภาษาใดจะบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนภาษามากหรือน้อย ก็ขึ้นอยู่กับความสามารถของครูผู้นี้เอง จึงเห็นสมควรที่จะต้องศึกษาความสามารถซึ่งจำเป็นสำหรับครูห้องปฏิบัติการภาษา เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงตนเองของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับห้องปฏิบัติการภาษาต่อไป

๑.๒ <u>ความมุ่งหมายทั่วไป</u>

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาให้รู้ถึงความสามารถของครูห้องปฏิบัติการภาษาในประเทศไทย อย่างที่เป็นอยู่ในขณะนี้ แล้วจะนำเอาระดับความรู้และความสามารถที่ปรากฏนี้ไปเทียบกับความรู้และความสามารถของครูห้องปฏิบัติการภาษา เพื่อให้ทราบว่า ครูห้องปฏิบัติการภาษาในประเทศไทย ควรจะปรับปรุงความรู้และความสามารถของตนเองอย่างไร

๑.๓ ความมุ่งหมายเฉพาะ

๑.๓.๑ เพื่อศึกษาสภาพการจัดห้องปฏิบัติการภาษาต่าง ๆ ในเมืองไทย แล้วเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่ต่างประเทศได้กำหนดไว้

๑.๓.๒ เพื่อศึกษาความสามารถและวิธีดำเนินงานของครูห้องปฏิบัติการภาษาเหล่านั้น แล้วเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่ต่างประเทศได้กำหนดไว้

๑.๓.๓ เพื่อสรุปผลจากการเปรียบเทียบในข้อ ๑.๓.๑ และข้อ ๑.๓.๒ แล้วให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงความสามารถและการเตรียมตัวของผู้ที่จะเป็นครูห้องปฏิบัติการภาษาต่อไป

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง "การศึกษามาตรฐานความสามารถสำหรับครูห้องปฏิบัติการภาษา" มีขอบเขตดังนี้

๑.๔.๑ ศึกษามาตรฐานการจัดห้องปฏิบัติการภาษา การแบ่งระบบและประเภทต่าง ๆ โดยการศึกษาค้นคว้าจากมาตรฐานต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดระดับความรู้ความสามารถของครูห้องปฏิบัติการภาษาในประเทศไทย

๑.๔.๒ ศึกษามาตรฐานความรู้และความสามารถซึ่งครูห้องปฏิบัติการภาษาควรมี โดยการศึกษาค้นคว้าจากมาตรฐานต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นมาตรฐานสำหรับให้ครูห้องปฏิบัติการภาษาในประเทศไทยได้ปรับปรุงตนเองให้เข้าระดับนี้

๑.๔.๓ ศึกษาสภาพห้องปฏิบัติการภาษาของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยจำนวน ๑๔ แห่ง ในพระนคร เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับข้อ ๑.๔.๑

๑.๔.๔ ศึกษาระดับความรู้ความสามารถของครูห้องปฏิบัติการภาษาของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ๑๔ แห่งนั้น และนำไปเปรียบเทียบกับข้อ ๑.๔.๒ เพื่อให้เห็นว่า ครูห้องปฏิบัติการภาษาควรจะปรับปรุงตนเองอย่างไรบ้าง

๑.๔.๔ มาตรฐานความสามารถหมายถึง ความสามารถที่ถือเอาเป็นหลักสำหรับเทียบกำหนดไว้[๒] ในที่นี้หมายถึงการใช้ห้องปฏิบัติการภาษาให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน เช่น การเตรียมบทเรียน การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ และความสามารถในการดูแลรักษาซ่อมแซมเล็ก ๆ น้อย ๆ (ไม่รวมการซ่อมแซมใหญ่โต หรือเปลี่ยนสภาพเครื่องมือต่าง ๆ)

๑.๕ แหล่งข้อมูล

๑.๕.๑ แหล่งข้อมูลสำหรับศึกษาระดับความสามารถของครูห้องปฏิบัติการภาษามีดังนี้

๑. ห้องปฏิบัติการภาษาของสมาคมนักเรียนเก่าสหรัฐอเมริกา (AUAA) พระนคร

๒. ห้องปฏิบัติการภาษาของแผนกภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย พระนคร

๓. ห้องปฏิบัติการภาษาของแผนกภาษาต่างประเทศ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย พระนคร

๔. ห้องปฏิบัติการภาษาของแผนกภาษาต่างประเทศ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พระนคร

๕. ห้องปฏิบัติการภาษาของแผนกภาษาอังกฤษ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร พระนคร

๖. ห้องปฏิบัติการภาษาของแผนกภาษาฝรั่งเศส วิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน พระนคร

---

[๒] ดูคำจำกัดความในหมวด ๑.๓ (หน้า ๕)

๗. ห้องปฏิบัติการภาษาของแผนกภาษาอังกฤษ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย พระนคร

๘. ห้องปฏิบัติการภาษาของแผนกภาษาอังกฤษ สถาบันภาษาและวิชาชีพของอาจารย์เกริก พระนคร

๙. ห้องปฏิบัติการภาษาของแผนกภาษาอังกฤษ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พระนคร

๑๐. ห้องปฏิบัติการภาษาของแผนกภาษาอังกฤษ วิทยาลัยการพาณิชย์หอการค้าไทย พระนคร

๑๑. ห้องปฏิบัติการภาษาของศูนย์ฝึกการบินพลเรือน พหลโยธิน พระนคร

๑๒. ห้องปฏิบัติการภาษาของวิทยาลัยครูสวนดุสิต พระนคร

๑๓. ห้องปฏิบัติการภาษาของวิทยาลัยครูอาชีวศึกษา พระนคร

๑๔. ห้องปฏิบัติการภาษาของวิทยาลัยครูจันทเกษม พระนคร

๑.๕.๒ แหล่งข้อมูลสำหรับศึกษามาตรฐานความสามารถของครูที่เป็นอุดมการณ์ทั้งหมดนี้ ทำการค้นคว้ามาจากหนังสือเกี่ยวกับห้องปฏิบัติการภาษาหลายเล่ม ซึ่งได้กำหนดรายชื่อไว้ในหน้าบรรณานุกรม

๑.๕.๓ ถือเอาผลการค้นคว้าในขั้นที่ ๑ เป็นหลักแล้วนำผลการสัมภาษณ์และสำรวจในขั้นที่ ๒ มาเปรียบเทียบอย่างละเอียดว่า ความสามารถแต่ละขนิดของครูห้องปฏิบัติการภาษาในเมืองไทย อยู่ใกล้หรือไกลจากมาตรฐานที่ถือเป็นอุดมการณ์มากเพียงไร เปรียบเทียบโดยการบรรยายประกอบตารางการวิเคราะห์ แล้วสรุปผลการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะ

๑.๖ คำจำกัดความ

ในหัวข้อการศึกษาวิจัย "การศึกษามาตรฐานความสามารถสำหรับครูห้องปฏิบัติการภาษา" นั้น มีคำที่ควรจำกัดความไว้เพื่อป้องกันความไม่ชัดแจ้ง คือ

๑.๖.๑ <u>การศึกษา</u> "คือการค้นคว้าเพื่อให้รู้ถึงสิ่งที่ไม่รู้ หรือรู้ไม่แจ่มแจ้ง"

๑.๖.๒ <u>มาตรฐาน</u> ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้คำจำกัดความว่า "สิ่งที่ถือเอาเป็นหลักสำหรับเทียบกำหนด"
ในการวิจัยครั้งนี้ ก็ถือเอา "มาตรฐาน" ตามความหมายข้างต้น

๑.๖.๓ <u>มาตรฐานความสามารถ</u> หมายถึงความสามารถที่ถือเป็นหลักสำหรับเทียบกำหนดได้

๑.๖.๔ <u>ครู</u> ในที่นี้หมายถึงผู้มีหน้าที่ควบคุมการเรียน การสอนในห้องปฏิบัติการภาษา ไม่ได้รวมไปถึงนายช่างไฟฟ้า ช่างเครื่อง หรือครูผู้ทำการสอนวิชาอื่น ๆ

๑.๖.๕ <u>ห้องปฏิบัติการภาษา</u> คือห้องที่มีอุปกรณ์พิเศษ สำหรับใช้ในการเรียนภาษาประกอบด้วยเครื่องบังคับของครู และเครื่องฟังและบันทึกเสียงสำหรับนักเรียน เครื่องบังคับจะมีแท่นสวิช มีเครื่องบันทึกเสียงสำหรับส่งเสียงตามสายไปยังคูหา* (Booth) ของนักเรียน ครูมีเครื่องบังคับสามารถพูดกับนักเรียนหรือได้ยินนักเรียนออกเสียงได้ คูหา (Booth) ของนักเรียนมีหูฟัง ไมโครโฟน และบางแห่งอาจจะมีเครื่องบันทึกเสียงอีกด้วย จุดมุ่งหมายส่วนใหญ่ของห้องฯ คือ

---

* คูหาคือ ที่นั่งของนักเรียนในห้องปฏิบัติการภาษา ดูรายละเอียดในบทที่ ๒ หัวข้อ ๒.๕.๒ หน้า ๔๔

สอนให้นักเรียนฟังภาษาที่เรียนเข้าใจดี กับพูดและออกเสียงภาษาต่างประเทศให้ถูกต้องเช่นเจ้าของภาษาพูดกัน*

๑.๗ วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีขั้นดำเนินการใหญ่ ๆ ๓ ขั้น คือ

๑.๗.๑ ทำการศึกษาถึงมาตรฐานความสามารถของครูคุมห้องปฏิบัติการภาษาจากเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ แล้วนำมาสรุปเป็นมาตรฐาน

๑.๗.๒ ทำการศึกษาระดับความสามารถของครูคุมห้องปฏิบัติการภาษาจากการสัมภาษณ์ครูคุมห้องปฏิบัติการภาษาในประเทศไทยจำนวน ๑๔ แห่ง โดยสัมภาษณ์ครูจำนวน ๔๒ คน แล้วถือเป็นมาตรฐานความสามารถของครูคุมห้องปฏิบัติการภาษาในจังหวัดพระนคร (พุทธศักราช ๒๕๐๔ - ๒๕๐๕)

๑.๗.๓ ถือเอาผลการค้นคว้าในขั้นที่ ๑ เป็นหลักแล้วนำผลการสัมภาษณ์และสำรวจในขั้นที่ ๒ มาเปรียบเทียบอย่างละเอียดว่า ความสามารถแต่ละชนิดของครูคุมห้องปฏิบัติการภาษาในเมืองไทย อยู่ใกล้หรือไกลจากมาตรฐานที่มากเพียงไร เปรียบเทียบโดยการบรรยายประกอบตารางการวิเคราะห์แล้วสรุปผลการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะ

๑.๘ คุณค่าของการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยมาตรฐานความสามารถสำหรับครูห้องปฏิบัติการศึกษา มีความจำเป็นและมีประโยชน์ดังนี้

---

* Edward M.Stack, The Language Laboratory and Modern Language Teaching (New York : Oxford University Press, 1960), หน้า ๔๔

๒ Theodore Huebener, Audio-Visual Techniques in Teaching Foreign Languages (New York : New York University Press, 1960), หน้า ๑๑๐

๑.๔.๑ การจัดตั้งห้องปฏิบัติการภาษาเป็นของใหม่ที่พึ่งได้รับการทดลองมาในระยะเวลาไม่ถึง ๒๐ ปี ระเบียบการปฏิบัติจึงต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเมืองไทย การสอนภาษาอังกฤษโดยใช้ห้องปฏิบัติการภาษาอังกฤษเป็นของค่อนข้างใหม่ ครูห้องปฏิบัติการภาษาส่วนมากจำเป็นต้องศึกหาความชำนาญด้วยตนเอง การศึกษามาตรฐานความสามารถของครูดังกล่าวจึงจำเป็น เพราะช่วยให้เราทราบว่า ครูห้องปฏิบัติการภาษาของเรามีความสามารถอยู่ห่างไกลจากความสามารถที่ถือเป็นมาตรฐานมากเพียงไร

๑.๔.๒ การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้รวบมาตรฐานการจัดห้องปฏิบัติการภาษาไว้มากที่สุด รวมทั้งหน้าที่ของครู การเตรียมตัวของครูและเทคนิคการปฏิบัติงานต่าง ๆ ไว้มากพอที่จะถือเป็นหลักในการจัดห้องปฏิบัติการภาษาในสถาบันต่าง ๆ ได้

๑.๔.๓ การที่ได้ทราบความสามารถของครูที่อยู่ในห้องปฏิบัติการภาษาต่าง ๆ จะช่วยให้ผู้ที่กำลังจะเป็นครูห้องปฏิบัติการภาษาได้พิจารณาและสำรวจตนเอง เพื่อการปรับปรุงตนเองให้เหมาะที่จะเป็นครูคุมห้องปฏิบัติการภาษามากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังจะช่วยให้แนวความคิดกับสถานศึกษาที่จะผลิตครูคุมห้องปฏิบัติการภาษา ให้เตรียมคนเหล่านี้ ให้มีความสามารถในการใช้ห้องปฏิบัติการภาษาอย่างดี

๑.๔.๔ ความรู้ทั้งหมดที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะช่วยให้สถาบันต่าง ๆ ที่มีห้องปฏิบัติการภาษาทราบว่า ตนเองอยู่ในตำแหน่งใด อยู่ห่างจากมาตรฐานทั้งห้องปฏิบัติการภาษามากเพียงไหน สมควรจะปรับปรุงตนเองให้มากขึ้นหรือไม่เพียงไร?